

SPIS TREŚCI

12. ŁUBIN ŻÓŁTY	2
12.1. Wiadomości ogólne	2
12.2. Uwagi metodyczne	2
Łubin żółty. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.	3
Łubin żółty. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025.	3
Łubin żółty. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025.	4
Łubin żółty. Plon ziarna odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025.	4
Łubin żółty. Plon ziarna odmian (dt/ha) . Lata zbioru 2023– 2025.	4
Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025	5
12.3. Charakterystyka odmian wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025	5

12. Łubin żółty

12.1. WIADOMOŚCI OGÓLNE

Wśród gatunków bobowatych grubonasiennych uprawianych na nasiona w Polsce, łubin żółty cechuje się najmniejszym potencjałem plonotwórczym, ale także najmniejszymi wymaganiami siedliskowymi. W porównaniu do innych tradycyjnych bobowatych grubonasiennych, wyróżnia się największą zawartością białka w nasionach. Uprawa łubinu żółtego jest ważna, gdyż można go siać na glebach lekkich, piaszczystych, o kwaśnym odczynie. Jest wysiewany w czystym siewie lub w mieszankach jako plon główny na nasiona oraz w siewie poplonowym z przeznaczeniem na zieloną masę. Wszystkie zarejestrowane odmiany tego gatunku cechują się niską zawartością alkaloidów w roślinach i nasionach. Łubin żółty jest cenną rośliną w zmianowaniu przede wszystkim tam, gdzie dobór gatunków jest ograniczony ze względu na słabe stanowiska. Przyczynia się wtedy do poprawy ich produktywności, zwłaszcza dla rośliny następczej. Rośliny łubinu żółtego wytwarzają silny i głęboki system korzeniowy, który ma zdolność pobierania składników pokarmowych z głębszych warstw gleby, a także gromadzenia związków azotowych.

Mimo, że w przeszłości gatunek ten miał większe znaczenie gospodarcze, jego areal uprawy w roku 2024 wynosił jedynie 12,4 tys. ha - wyraźnie mniej w porównaniu do lat minionych (w roku 2021 uprawiany był na blisko 20 tys. ha.).

Liczba odmian łubinu żółtego w krajowym rejestrze (KR) w ostatnich latach nie przekracza dziesięciu, a ruch odmianowy jest niewielki między innymi dlatego, że hodowla twórcza nie należy do łatwych. Rośliny łubinu żółtego, podobnie jak łubinu białego, w warunkach sprzyjających rozprzestrzenianiu się chorób pochodzenia grzybowego są szybciej i mocniej niż rośliny łubinu wąskolistnego atakowane przez patogena *Glomerella cingulata*/Coletotrichum lupini wywołującego antraknozę. Występowanie antraknozy w łubinie żółtym ma znaczenie gospodarcze, zarówno dla upraw produkcyjnych przeznaczonych na nasiona paszowe, jak i w reprodukcji nasiennej, gdyż straty plonu nasion spowodowane wystąpieniem choroby mogą być bardzo duże.

W ostatnich pięciu latach do KR wpisano jedynie dwie odmiany łubinu żółtego. Najnowsza odmiana Dakar została zarejestrowana w 2025 roku. Aktualny stan Krajowego rejestru to dziesięć polskich odmian o niskiej zawartości alkaloidów w nasionach i niesamokończącym typie wzrostu. Obecnie w KR nie ma żadnej odmiany samokończącej. W ostatnich czterech latach nie badano w doświadczeniach porejestrowych odmiany Dukat.

12.2. UWAGI METODYCZNE

W roku 2025 ramach PDO w rejonie województwa zachodniopomorskiego założono dwa doświadczenia z łubinem żółtym w następujących punktach: ZDOO Białogard, ZDOO Rarwino i SDOO Karżniczka (województwo pomorskie). Omawiane doświadczenia były prowadzone w trzech powtórzeniach. Doświadczenia przeprowadzono w różnych warunkach glebowo – klimatycznych.

Tabela 12.1.

Łubin żółty. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru	Zachowujący/pełnomocnik
	1	2	3
1	Dakar	2025	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
2	Diamant	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
3	Goldeneye	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
4	Mister	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
5	Opal	2024	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
6	Puma	2017	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
7	Salut	2020	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin

Tabela 12.2.

Łubin żółty. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025.

Miejscowość	Białogard	Rarwino	Karżniczka
Powiat	Białogard	Kamieński	Słupski
1	2	3	4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Żytni bardzo dobry	Żytni dobry	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IV b	IV a	III a
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	18,7 w	16 w	15,8 w
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	14,1 śr	22,5 bw	21 bw
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	2,3 bn	4 śr	5,8 w
Ph gleby (w KCL)	5,3	5,9	5,6
Przedplon	Owies jary	Pszemica ozima	Pszemica ozima
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N (kg/ha)	-	-	24
P ₂ O ₅ (kg/ha)	20	15,6	60
K ₂ O (kg/ha)	40	20,4	90
Środki ochrony roślin (nazwa, dawka na ha)			
Zaprawa nasienna	-	Nitragina – łubin	Nitraza
Herbicyd	Amstaf 800 EC- 3 l/ha	Amstaf 800 EC- 1,5 l/ha Wing P 462,5 EC- 2 l/ha	Boxer 800 EC-2 l/ha Wing P 462,5 EC- 2 l/ha
Insektycyd	-	-	-
Fungicyd	Makler Plus 250 SC- 0,8 l/ha	-	-

Tabela 12.3.

Łubin żółty. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp.	Wyszczególnienie		Białogard	Rarwino	Karżniczka
	1		2	3	4
1	Siew	data	28.03.2025	01.04.2025	01.04.2025
2	Kwitnienie – początek	data	13.06.2025	12.06.2025	17.06.2025
3	Kwitnienie – koniec	data	02.07.2025	30.06.2025	03.07.2025
4	Dojrzałość techniczna	data	15.08.2025	01.08.2025	19.08.2025
5	Zbiór	data	21.08.2025	12.08.2025	05.09.2025
6	Wysokość roślin	cm	75	68	85
7	Masa 1000 nasion	g	149,6	129,7	132,3
8	Plon nasion	dt/ha	24,0	16,1	23,9

Tabela 12.4.

Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Białogard	Rarwino	Karżniczka
	1	2	3	4
Wzorzec dt/ha		24,0	16,1	23,9
1	Dakar	23,3	17,1	22,1
2	Diament	24,3	16,8	27,9
3	Goldeneye	24,0	14,4	24,3
4	Mister	22,5	15,8	23,0
5	Opal	21,3	12,3	22,5
6	Puma	26,6	18,4	22,0
7	Salut	26,2	17,5	25,7

Tabela 12.5.

Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Lata zbioru 2023 – 2025.

Lp.	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
		2	3	4	5	6
Wzorzec w dt/ha		21,3	20,9	14,3	21,1	18,8
1	Dakar	20,8	-	-	-	-
2	Diament	23,0	22,2	14,9	22,6	20,0
3	Goldeneye	20,9	19,8	12,2	20,4	17,6
4	Mister	20,4	20,5	14,0	20,5	18,3
5	Opal	18,7	22,0	-	20,4	-
6	Puma	22,3	21,3	14,9	21,8	19,5
7	Salut	23,1	20,6	15,3	21,9	19,7
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Tabela 12.6.

Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025

Lp.	Odmiana	Wyleganie przed Zbiorem (9°)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 nasion (g)		Askochytoza (9°)
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025
		1	2	3	4	5	6	7
Wzorzec w dt/ha		8	8	76	65	137,2	136,2	9
1	Dakar	9	-	79	-	135,8	-	9
2	Diament	9	8	75	65	137,1	135,8	9
3	Goldeneye	8	8	74	62	132,5	133,7	9
4	Mister	8	8	74	63	142,5	137,9	9
5	Opal	8	-	74	-	131,1	-	8
6	Puma	7	7	80	68	139,6	139,3	9
7	Salut	8	8	76	66	142,1	140,6	9
Liczba doświadczeń		3	9	3	9	3	9	3

- oceny w skali 9° (1° – ocena najslabsza; 9° – ocena najlepsza)

12.3. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN WPISANYCH DO KRAJOWEGO REJESTRU W ROKU 2025

Dakar (d. WTD 4422)

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion i białka duży do bardzo dużego. Masa 1000 nasion dość mała. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu i włókna surowego w nasionach średnia. Zawartość alkaloidów bardzo mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin średni, okres kwitnienia przeciętny. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem jednofazowym przeciętny. Odporność na antraknozę – średnia.

Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 90 szt./m².